

Niina Halkonen ja Tanja Iso-Heiko

SUOMEN PUNAISEN RISTIN ÄKKILÄHTÖ- 2016
VALMIUSHARJOITUSPÄIVÄ REPOSAAREN KOULULLA

Hoitotyön koulutusohjelma
2017

SUOMEN PUNAISEN RISTIN ÄKKILÄHTÖ 2016- VALMIUSHARJOITUSPÄIVÄ REPOSAAREN KOULULLA

Halkonen, Niina
Iso-Heiko, Tanja
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Tammikuu 2017
Ohjaaja: Myllymaa, Tapio
Sivumäärä: 32
Liitteitä: 7

Asiasanat: varautuminen, kotivara, evakuointi, ensiapu, paloturvallisuus, alakoulu

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa Suomen Punaisen Ristin valtakunnalliseen Äkkilähtö 2016-valmiusharjoitukseen liittyvä valmiusharjoituspäivä Reposaaren koululla. Valmiusharjoitus toteutettiin yhdessä Suomen Punaisen Ristin Satakunnan piirin Ahlaisten osaston kanssa, sekä yhteistyössä Reposaaren koulun, Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun ja Reposaaren sopimuspalo-kunnan kanssa. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää koulun oppilaiden ja heidän perheidensä valmiutta toimia mahdollisissa kriisitilanteissa, sekä edistää arjen turvallisuutta harjoittamalla yleisimpien pienten tapaturmien ensiaputaitoja, sekä alkusammutustaitoja. Opinnäytetyön toisena tavoitteena oli aktivoida vapaaehtoisjärjestön jäseniä ja saada heitä harjoittamaan omaa valmiuttaan kriisin sattuessa, harjoittelemalla esimerkiksi evakuointikeskuksen perustamista ja kadonneen etsintää.

Valmiusharjoituspäivä järjestettiin lokakuussa 2016 Reposaaren koululla ja siihen osallistui yhteensä 30 koulun kolmas-kuudesluokkalaista oppilasta vanhempineen. Valmiusharjoitus toteutettiin rastimuotoisena. Opinnäytetyön tekijät ja vapaaehtoisorganisaatiot suunnittelivat ja ohjasivat rastien toteutusta. Oppilaat kiersivät 7-8 hengen ryhmissä neljä erilaista rastia. Aiheina olivat äkkilähtö, kotivara, alkusammutus ja paloturvallisuus, sekä pientapaturmien ensiapu. Viides rasti oli kaikille yhteinen; kadonneen etsintä koulun lähimaastossa Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun ohjaamana.

Enemmistö valmiusharjoituspäivään osallistuneista oppilaista koki oppineensa valmiusharjoituspäivänä jotakin uutta, sekä koki sen olleen mukava ja hyödyllinen. Myös Suomen Punaisen Ristin, Vapaaehtoisen pelastuspalvelun, Reposaaren sopimuspalo-kunnan sekä Reposaaren koulun rehtorilta saadun palautteen perusteella valmiusharjoitus oli hyödyllinen ja onnistunut.

FINNISH RED CROSS ÄKKILÄHTÖ 2016- READINESS EXERCISE DAY AT ELEMENTARY SCHOOL OF REPOSAARI

Halkonen, Niina

Iso-Heiko, Tanja

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

January 2017

Supervisor: Myllymaa, Tapio

Number of pages: 32

Appendices: 7

Keywords: readiness, home emergency supply kit, evacuation, first aid, fire safety, elementary school

The purpose of this project-type thesis was to plan and organize a readiness exercise day which was part of the Finnish Red Cross nationwide Äkkilähtö 2016- readiness exercise. Exercise day was organized in elementary school of Reposaari together with Finnish Red Cross local branch; Ahlainen (Satakunta district), Reposaari elementary school, the Voluntary Rescue service and volunteer fire department of Reposaari. The main goal of thesis was to increase readiness of the students and their families to operate in possible crisis scenarios and to increase the everyday safeness by exercising first aid- and fire-extinguish skills in most typical scenarios. The second goal of this thesis was to activate voluntary organizations and get them to practise their own readiness in crisis by setting up an evacuation centre and searching of a missing person. Readiness exercise day was arranged in October 2016 at Reposaari elementary school and it involved about 30 students from third to sixth grades with their parents. Readiness exercise was conducted as a matrix training. Thesis writers and voluntary organizations planned and coordinated the execution of training together.

Students conducted four different exercises in groups of seven to eight students. Subjects of these exercises were rapid evacuation, home emergency supplies, fire extinguish –skills and first-aid in small injuries. Everyone took part the fifth exercise together; search of a missing person at park nearby school, guided by Voluntary Rescue Service.

The majority of the participants felt the exercise day was convenient and they felt they had learned something new. Also the feedback given by volunteers of Finnish Red Cross, Voluntary Rescue Service, volunteer fire department and the principal of the school was good and they thought that preparedness exercise day was very successful and useful.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	KESKEISET KÄSITTEET	6
2.1	Omatoiminen varautuminen ja kotivara.....	6
2.2	Luonnononnettomuus	6
2.3	Evakuointikeskus	7
2.4	Alkusammutus ja alkusammutuskoulutus.....	7
2.5	Kadonneen etsintä.....	8
2.6	Ensiapu.....	8
2.7	Hätäilmoitus.....	9
2.8	Paineside	9
2.9	Nenäverenvuodon ensiapu	10
2.10	Nyrjähtäneen nilkan ensiapu.....	10
3	MENETELMÄT VALMIUSHARJOITUSPÄIVÄN TOTEUTUKSESSA	11
3.1	Opetus ja ohjaaminen.....	11
3.2	Ryhmätoiminta.....	11
3.3	Rastityöskentely	12
4	PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET	12
5	PROJEKTIN SUUNNITTELU	13
5.1	Kohderyhmän kuvaus	13
5.2	Yhteistyökumppaneiden kuvaus	13
5.2.1	Suomen Punainen Risti.....	13
5.2.2	Vapaaehtoinen pelastuspalvelu	14
5.3	Projektin resurssit, riskit ja rahoitussuunnitelma	15
5.4	Projektin vaiheistus ja aikataulu	16
5.5	Arviointisuunnitelma	21
6	PROJEKTIN TOTEUTUS	22
7	PROJEKTIN ARVIOINTI	25
7.1	Tavoitteiden toteutuminen	25
7.2	Projektin etenemisen ja aikataulun arviointi.....	26
7.3	Toteutuksen arviointi	26
7.4	Palaute valmiusharjoituspäivästä	27
8	POHDINTA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET	29
	LÄHTEET.....	31
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Äkkilähtö on Suomen Punaisen Ristin valmiusharjoitusmalli, jossa vahvistetaan koulujen ja yläkouluikäisten nuorten kriisivalmiutta. Äkkilähdössä nuoret kokevat miltä tuntuu, kun kotoa joutuu lähtemään ilman varoitusta ja koulusta tulee hetkeksi koti. Nuorille ja kouluille harjoitus on mahdollisuus vahvistaa henkistä kriisinkestävyttä ja kykyä toimia pienissä ja isoissa kriisitilanteissa. Valmiusharjoituksiin osallistuminen tukee sekä opetussuunnitelman mukaisten turvallisuustaitojen harjoittelua, että koulujen kriisisuunnitelman laatimiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamista osana yhteisöllistä oppilashuoltoa. Koulujen yhteistyökumppaneina toimivat harjoituksen järjestämisessä Suomen Punaisen Ristin paikallisosastot. Kuten todellisessakin katastrofitilanteessa, myös äkkilähtöharjoituksessa vapaaehtoiset tukevat viranomaisten tekemää työtä auttamalla esimerkiksi evakuoitujen rekisteröinnissä ja hätämajoituksen organisoinnissa. (Suomen Punaisen Ristin [www-sivut](http://www.spr.fi) 2016.)

Tämän projektiluontoisen opinnäytetyön aiheeksi valikoitui Äkkilähtö 2016- valmiusharjoituspäivän suunnittelu ja toteutus Reposaaressa koululla, yhteistyössä Suomen Punaisen Ristin Ahlaisten osaston, Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun, Reposaaressa koulun, sekä Reposaaressa vapaaehtoisen palokunnan kanssa. Valmiusharjoituksella haluttiin kehittää koulun oppilaiden ja heidän perheidensä valmiutta toimia mahdollisissa kriisitilanteissa, sekä edistää arjen turvallisuutta harjoittamalla yleisimpien pienten tapaturmien ensiaputaitoja, sekä alkusammutustaitoja. Projektilla haluttiin myös aktivoita vapaaehtoisjärjestön jäseniä ja saada heitä harjoittamaan omaa valmiuttaan kriisin sattuessa, harjoittelemalla esimerkiksi evakuointikeskuksen perustamista ja kadonneen etsintää. Opinnäytetyön tekijöiden tavoitteena oli oppia projektityöskentelyä ja projektinhallintaa, sekä kehittää opetus- ja ohjaamistaitoja.

2 KESKEISET KÄSITTEET

2.1 Omatoiminen varautuminen ja kotivara

Pelastuslaki velvoittaa omatoimiseen varautumiseen. (Pelastuslaki 379/2011, §14) Onnettomuuksien ehkäisy, vaaratilanteissa ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen, sekä varautuminen sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin omatoimisesti kykenee ovat omatoimista varautumista. Erilaisiin onnettomuuksiin ja vaaratilanteisiin voi jokainen omassa kodissaan varautua miettimällä etukäteen minkälaisia tilanteita kotonaan saattaa kohdata ja miten vaaratilanteita voisi ehkäistä, kuinka esimerkiksi tulipalossa suoritetaan alkusammutus ja poistutaan, tai kuinka hälytetään apua ja annetaan ensiapua. (Peltokangas 2007, 16.)

Kotivara on varautumista poikkeustilanteisiin, jolloin kotona elintarvikkeiden ja päivittäistavaroiden pitäisi riittää useiksi päiviksi, tai jopa viikoiksi. Se koostuu tavallisista elintarvikkeista ja kodin välttämättömistä tarvikkeista, kuten lääkkeistä ja hygieniatarvikkeista. Kotivaraa saattaa tarvita, mikäli esimerkiksi liikenneyhteydet menevät jostain syystä poikki, tai sähköt katkeavat pidemmäksi aikaa. (Peltokangas 2007, 18-19.)

2.2 Luonnononnettomuus

Luonnononnettomuuksilla Suomessa tarkoitetaan sään poikkeuksellisia ilmiöitä, joita ovat ukkoset ja myrskyt, metsäpalot, vesistö- ja rankkasadetulvat, meriveden korkeus, sekä lumen ja jään aiheuttamat ongelmat. Ne ovat aiheuttaneet yhteiskunnassa useita suuria ongelmia viime vuosien aikana, kuten esimerkiksi laajoja ja pitkiä sähkökatkoja, joiden vuoksi on jouduttu evakuoimaan ihmisiä kodeistaan. Poikkeukselliset sääilmiöt kuormittavat pelastustoimea aiheuttaen jopa useita tuhansia päällekkäisiä tehtävälmoituksia. Luonnononnettomuuksilla saattaa olla vaikutuksia toimintoihin yhteiskunnassa. Niiden vaikutukset saattavat häiritä sähköenergian saantia, siirtoa tai jakelua, tietoliikennettä ja tietojärjestelmien käytettävyyttä, valtakunnallista televisio- ja radiotoimintaa, kuljetuksia, polttoainejakelua, päivittäistavarahuoltoa, vesihuoltoa ja

kaukolämmön toimitusta, sekä vaurioittaa tieto- ja viestintätekniistä infrastruktuuria. (Castrén, ym. 2015, 366-368, 371-372.)

2.3 Evakuointikeskus

Evakuoiduille voidaan perustaa erillinen hätämajoituspaikka, eli evakuointikeskus. Hätämajoitus on tilapäisen majoituksen järjestämistä esimerkiksi tulipalojen ja evakuointitilanteiden sattuessa. Hätämajoitusta tarvitaan usein muutamaksi päiväksi onnettomuuden jälkeen. Ensisijainen vaihtoehto onnettomuuksien jälkeen on majoittautua sukulaisten ja ystävien luokse, mutta tarvittaessa voidaan järjestää majoitus myös esimerkiksi hotelliin. Hätämajoitus toteutetaan yhteistyössä sosiaaliviranomaisten kanssa. Tarvittavan huollon ja tuen järjestämisestä vastaavat usein vapaaehtoiset, mutta vastuu toiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta on viranomaisilla. Hätämajoituspaikan tarkoituksena on toimia kokoamis- tiedotus ja johtopaikkana, koota auttamiseen tarvittavia tietoja hätämajoituspaikkaan saapuvista, järjestää ruokahuolto, sekä kerätä, varastoida ja jakaa avustustarvikkeita. Hätämajoituspaikkaa perustettaessa huomioidaan erityisesti yksityisyys, perheiden yhdessä pitäminen, hygienia- ja peseytymistilat, yhteiset tilat, sekä toimisto- ja henkilökunnan tilat. Hätämajoituksessa järjestetään myös tarvittaessa ensiapua, psykososiaalista tukea, tulkkauspalvelua, sekä yhteydenpitoa omaisiin. Hätämajoituksen vastaanottoimintaan kuuluu henkilötietojen kerääminen, ensihaastattelu, sekä henkilöiden yksilöiminen ja kulkuoikeuskorttien antaminen. Myös välittömien terveydenhuollon palvelutarpeiden tunnistaminen on tärkeää. (Haaranen, ym. 2016, 14-16.)

2.4 Alkusammutus ja alkusammutuskoulutus

Jokaisen on hyvä osata alkusammutustaidot, koska tulipalo leviää nopeasti seiniin, kattoon ja rakenteisiin. Palovaroitin havaitsee palon syttymisen, jonka jälkeen pelastautumiselle jää aikaa vain kahdesta kolmeen minuuttia, palokunnan saapuessa paikalle nopeimmillaan vasta kuuden minuutin kuluttua. (Kotitapaturma-www-sivut 2016.) Alkusammutuskoulutuksessa harjoitellaan tulen sammuttamista käsisammuttimella ja

sammutuspeitteellä. Alkusammutusta tulee harjoitella, jotta uskallus ja rutiini lisääntyisivät ja tositilanteessa alkusammutus onnistuisi paremmin. (Suomen pelastusalan keskusjärjestön www-sivut 2016.)

2.5 Kadonneen etsintä

Kadonneen etsintä on auttamista ja pelastamista, jossa kadonneen tai kadonneeksi epäillyn henkilön löytämiseksi suoritetaan etsintää. Maa- ja sisävesialueella tapahtuva kadonneen etsintä on poliisin vastuulla. Merialueella etsinnästä vastaa rajavartiolaitos. Etsintä on kuitenkin käytännössä yhteistoimintatehtävä, sillä etsinnässä viranomaiset ja järjestöt tekevät yhteistyötä kadonneen löytämiseksi. Vapaaehtoinen pelastuspalvelu etsii kadonneita ihmisiä vain poliisin pyynnöstä. Vapaaehtoisia käytetään usein etsintä- ja pelastustehtävien lisäksi poliisin henkilöstön huoltotehtävissä. (Vapaaehtoisen pelastuspalvelun www-sivut 2016.)

Poliisilla on aina velvollisuus etsiä kadonnutta tai kadonneeksi epäiltyä henkilöä. Tärkeää on kiinnittää huomiota etsinnän kiireellisyyteen ja laajuuteen. Kiireellisyyden arvioinnissa on otettava huomioon kadonneeksi ilmoitetun henkilön kyky huolehtia itsestään sekä esimerkiksi vuodenaika ja sääolosuhteet. Muille viranomaisille ja vapaaehtoisille annetaan yleensä ennakoilmoitus, jolloin he valmistautuvat kadonneen etsinnässä avustamiseen. (Poliisin www-sivut 2016.)

2.6 Ensiapu

Ensiapu tarkoittaa välttämättömiä toimenpiteitä, joilla ehkäistään autettavan terveydentilan huononemista entisestään esimerkiksi onnettomuuksissa, äkillisissä sairaskohtauksissa tai myrkytyksissä ennen pelastushenkilöstön saapumista. Se perustuu lääketieteelliseen perustietämykseen. Ensiaputoimenpiteet ovat yksinkertaisia ja helposti opittavia ja ne estävät lisävammojen syntymistä ja lievittävät kipua. Jokainen voi opetella ensiaputaitoja. Henkeä pelastava ensiapu on hätäensiapua, jolloin turvataan autettavan elintärkeät toiminnot, kuten tajunta, hengitys ja verenkierto niiden ollessa uhattuna. (Keggenhoff 2004, 12-35.)

Pienissä arkipäiväisissä tapaturmissa ja sairastumisissa kotona, työpaikalla tai vapaa-ajalla maallikon antama ensiapu on yleensä ainoa tarvittava apu ja hoito. (Sahi, ym. 2006, 13-14.) Lasten kanssa on hyvä harjoitella etukäteen esimerkiksi haavojen puhdistamista ja sitomista, sekä toimintaa tapaturmatilanteissa, jotta he osaavat hätäntymättä hälyttää apua ja tietävät miten hätätilanteessa kuuluu toimia, esimerkiksi silloin, kun he kouluikäisinä ovat yksin kotona. (Arvonen & Tuisku 2006, 46.)

2.7 Hätäilmoitus

Yleinen hätänumero on 112, joka yhdistää puhelun aina hätäkeskukseen. Hätäkeskus ottaa vastaan hätäilmoitukset ja välittää ne poliisille, palokunnalle tai terveys- ja sosiaalitoimelle. Suomessa on käytössä vain yksi yleinen hätänumero ja soittaminen on maksutonta ja se onnistuu mistä tahansa puhelimesta ilman suuntanumeroa. Hätänumero 112 toimii myös kaikissa EU-maissa ja se ohjaa puhelun paikalliseen hätäkeskukseen. Hätänumeroon tulee soittaa vain todellisissa hätätapauksissa, kun jonkun henki, terveys, omaisuus tai ympäristö ovat vaarassa. Myös epävarmoissa tilanteissa on parempi soittaa hätänumeroon. Hätäpuhelu olisi aina parhainta soittaa itse, jos se on mahdollista. Hätänumeroon soitettaessa on tärkeää tietää sijainti, sillä mitä tarkemmin osaa kuvailla olinpaikkaansa, sitä nopeammin apu pääsee perille. Hätäkeskuspäivystäjä esittää puhelimesta kysymyksiä ja antaa toimintaohjeita joiden mukaan tulisi toimia. On tärkeää myös vastata kysymyksiin mahdollisimman tarkasti ja muistaa, ettei puhelinta saa sulkea ilman hätäkeskuspäivystäjän lupaa. Hätänumeroon ei koskaan tulisi soittaa turhaan. Turha soitto on rangaistava teko ja pahimmassa tapauksessa se voi viivästyttää hädässä olevan henkilön avunsaantia. (112-www-sivut 2016.)

2.8 Paineside

Jos verenvuoto haavasta on runsasta, se tyrehdytetään mahdollisimman nopeasti. Vuotokohtaa painetaan sormin tai kämmenellä, loukkaantunut voi myös itse painaa. Tarvittaessa loukkaantunut autetaan istumaan tai makuulle. Haava-alue peitetään sidoksella ja jatketaan painamista, runsaasti vuotavaan haavaan laitetaan paineside. Painesiteen tarkoitus on kohdistaa haavakohtaan tasainen, verenvuodon tyrehdyttävä paine. Sen voi rakentaa valmiista sidoksista tai muista tilapäisvälinesitä. Paineside tehdään

asettamalla suojaside haavalle, suojasiteen päälle asetetaan 1-2 siderullaa tai jokin muu esine painoksi. Suojaside ja paino kiinnitetään painesiteeksi sitomalla ne tukevasti joustositeellä, huivilla tai kolmioliinalla, ei kuitenkaan kiristäväksi. Mikäli haavassa on vierasesine, sitä ei poisteta ensiavun yhteydessä. Tarvittaessa soitetaan hätänumeroon ja autetaan loukkaantunut jatkohoitoon. (Castrén, ym. 2006, 76.)

2.9 Nenäverenvuodon ensiapu

Nenäverenvuotoon on monia syitä ja se on useimmiten vaaraton. Alttius nenäverenvuotoon vaihtelee yksilöittäin ja tavallisimmin se voi olla seuraus jostakin tapaturmasta tai esimerkiksi voimakkaasta niistämisestä. Myös nuha ja poskiontelontulehdus altistavat nenäverenvuodoille. Pahimmassa tapauksessa sen aiheuttajana voi olla jonkinlainen pään alueen vamma tai verenvuodolle altistava lääkehoito. Nenäverenvuodon ensiavussa henkilö autetaan ensin etukumaraan asentoon ja pyydetään niistämään sierain tyhjäksi. Vuotavaa sierainta painetaan lujasti nenärustoa vasten noin 10-15 minuutin ajan. Apuna voi käyttää myös kylmää pyyhettä tai kylmäpakkausta painamalla se autettavan otsaan tai niskaan. Kylmä auttaa supistamaan verisuonia ja toimii vuodon tyrehtyttämisen apuna. Nenäverenvuoto on yleensä hoidettavissa kotona, mutta jos vuodon tyrehtyttäminen ei onnistu, sen epäillään johtuvan verenohennuslääkityksestä tai pään alueen vammasta, on hakeuduttava lääkäriin. (Korte & Myllyrinne 2012, 50.)

2.10 Nyrjähtäneen nilkan ensiapu

Nyrjähtänyt nilkka on yleinen alaraajan nivelvamma, joka tapahtuu useimmiten jalan vääntyessä esimerkiksi liukastumisen yhteydessä. Vamma syntyy, kun nivel liikkuu paikaltaan ja sitä ympäröivät nivelsiteet venyvät tai repeävät. Samalla saattavat vaurioitua myös jänteet ja pehmytkudos. Nivelsidevamma ei useimmiten ole näkyvä, mutta joskus sen saattaa huomata raajan virheasennosta. Ensiapuna nivelsidevammoihin käytetään pääsääntöisesti kolmen k:n sääntöä eli kylmä, koho ja kompressio. Nämä helpottavat kipua sekä pienentävät turvotusta ja alueen verenvuotoa. Raaja nostetaan koholle ja vammakohdan ympärille puristetaan tiukasti kylmäpakkaus käsin tai siteen avulla. Kylmäpakkausta ei kuitenkaan saa asettaa paljaalle iholle. Kylmäpakkausta pi-

detään vamma-alueella noin 15-20 minuuttia. Jos raajassa huomataan vamman aiheuttama virheasento, on raaja tuettava mahdollisimman kivuttomaan asentoon ja henkilö toimitettava lääkäriin. Niveltä ei saa vetää paikalleen itse. (Korte & Myllyrinne 2012, 59.)

3 MENETELMÄT VALMIUSHARJOITUSPÄIVÄN TOTEUTUKSESSA

3.1 Opetus ja ohjaaminen

Opetus on tavoitteellista ja yleensä vuorovaikutuksellista toimintaa. Ohjaamista voidaan pitää yhtenä opetuksen muotona ja opettajana voi olla kuka tahansa. Hyvä opetus sisältää monipuoliset ja vaihtelevat menetelmät. Opettajan tehtävänä on auttaa ja olla oppijan tukena ja opetuksen tulee palvella oppijaa. (Peltonen 2004, 76, 93-94.)

3.2 Ryhmätoiminta

Ryhmätyöskentelyssä opetusryhmä jaetaan pienempiin ryhmiin ja heille annetaan tehtävä ja aikataulu. Ryhmän jäsenillä voi olla erilaisia rooleja ja vastuualueita. Ryhmätyöskentelyn avulla oppiminen vaatii jokaiselta osallistujalta työpanosta. Ryhmien työskentelyn lopputuotoksena voi olla esimerkiksi keskustelu. (Hyppönen & Linden 2009, 39.)

Ryhmä on yksittäiselle ryhmän jäsenelle tärkeä oppimisympäristö harjoiteltaessa yhteistyön tekemistä ja vuorovaikutustaitoja. Ryhmässä olemisen antaa uusia näkökulmia, vertaistukea sekä yhteisiä kokemuksia toiminnasta. Ryhmä on myös reflektion väline ja ryhmäläisen ympäristö. Ryhmän toiminta antaa jokaiselle ryhmäläiselle kokemuksia ja elämyksiä, sekä omakohtaisia havaintoja. Ryhmätoiminnalla tavoitellaan kokemuksia onnistumisesta ja saavuttamisesta. (Kivelä & Lempinen 2010, 28-31.)

Ryhmän koon mietinnässä tulisi muistaa ryhmäläisten erityispiirteet ja suuryhmän ilmiöt. Suuressa ryhmässä yksittäisen henkilön esiintulo on vaikeampaa kuin pienemmässä ryhmässä sekä vuorovaikutus kaikkien muiden ryhmäläisten kanssa on haasteellisempaa. Pienemmässä ryhmässä myös ohjaajalla on paremmat mahdollisuudet kohdata ryhmän jokainen yksilö erikseen. Myös ryhmän ikäjakaumaa kannattaa pohdita. Sitä ei kannata jättää liian suureksi kehitysvaiheiden, valmiuksien, toimintakyvyn ja osaamisen vuoksi. (Kivelä & Lempinen 2010, 32-33.)

3.3 Rastityöskentely

Rastityöskentelyssä ryhmä, pari tai henkilöt yksin kiertävät eri toimintapisteitä, eli rasteja, joilla annetaan tehtäviä. Rasteja voi olla erilaisia, kuten tietoa, asenteita, tai käsitteitä käsitteleviä. Rastien toteuttaminen ei yleensä onnistu yhden ihmisen toimesta, vaan vaatii yhteistyötä ja avustajia. (Pruuki 2008, 139.)

4 PROJEKTIN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Projekti on tietyn ajan kestävä tavoitteellinen prosessi, jolle suunnitteluvaiheessa määritellään tarkoitus, tavoite ja rajaukset. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 48-49.) Projektit ovat ihmisten välistä yhteistyötä, joissa jokaisella on oma rooli ja vastualueensa. Projekteja perustetaan aina jonkin tietyn tavoitteen saavuttamiseksi, johon projektityöskentelyllä tähdätään. (Kettunen 2009, 15.)

Tämän projektin tarkoituksena oli suunnitella ja tuottaa valmiusharjoituspäivä, joka toteutettiin yhdessä Suomen Punaisen Ristin Satakunnan piirin Ahlaisten osaston kanssa, sekä yhteistyössä Reposaaren koulun, Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun, sekä Reposaaren vapaaehtoisen palokunnan kanssa. Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää koulun oppilaiden ja heidän perheidensä valmiutta toimia mahdollisissa pienissä ja isoissa kriisitilanteissa, sekä edistää arjen turvallisuutta harjoittamalla yleisimpien pienten tapaturmien ensiaputaitoja, sekä alkusammutustaitoja. Projektin toisena tavoit-

teena oli aktivoida vapaaehtoisjärjestön jäseniä ja saada heitä harjoittamaan omaa valmiuttaan kriisin sattuessa, sekä harjoittelemaan evakuoitikeskuksen perustamista ja kadonneen etsintää.

Opinnäytetyön tekijöiden henkilökohtaisina tavoitteina oli opetus- ja ohjaamisaamisen, sekä ryhmätyöskentelytaitojen kehittäminen. Tavoitteena oli myös saada kokemusta projektityöskentelystä ja projektinhallinnasta, sekä kehittää organisointitaitoja.

5 PROJEKTIN SUUNNITTELU

5.1 Kohderyhmän kuvaus

Toiminnallisen opinnäytetyön tapahtuma tehdään aina jollekin ja sen tavoitteena on joidenkin ihmisten osallistuminen tapahtumaan ja toimintaan. Kohderyhmän täsmällinen määrittäminen on tärkeää, koska tapahtuman sisällön ratkaisee se, mille ryhmälle tapahtuma on ajateltu. Kohderyhmän määrittäminen rajaa myös opinnäytetyön laajuutta. Sen määrittämisen ominaisuuksia ovat mm. kohderyhmän ikä, toimeksiantajan toiveet ja tavoitteeksi asetettu tuotos. (Vilka & Airaksinen 2003, 38-40.) Näitä ominaisuuksia on käytetty tämän opinnäytetyön kohderyhmän määrittelyssä.

Projektin varsinaisena kohderyhmänä olivat Reposaaren koulun 3.-6. luokkien oppilaat ja heidän vanhempansa, joille valmiusharjoituspäivä suunniteltiin ja toteutettiin. Toisena kohderyhmänä olivat vapaaehtoiset, joille haluttiin järjestää mahdollisuus toimintaan.

5.2 Yhteistyökumppaneiden kuvaus

5.2.1 Suomen Punainen Risti

Suomen Punainen Risti, eli SPR on Suomen suurimpia kansalaisjärjestöjä, jonka tehtävänä on auttaa eniten apua tarvitsevia niin Suomessa, kuin ulkomaillakin. Punainen

Risti auttaa ihmisiä katastrofeissa ja onnettomuuksissa, sekä kouluttaa niihin varautumista. Sillä on useita eri toimintamuotoja, joita ovat kotimaan onnettomuuksissa hätäavun antaminen, erilaiset keräykset, ensiapukoulutukset ja ryhmät, ystävätoiminta, omaishoitajien tuki, terveystieteet ja terveyden edistäminen, kerhot ja leirit varhaisnuorille, vastaanottokeskukset ja tuki maahanmuuttajille, veripalvelu, Kontti-kierrätystavaratalot, nuorten turvatalot, sekä Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun koordinointi. Punaisen Ristin toiminta perustuu 1949 tehtyihin Geneven sopimukseen ja lakiin Suomen Punaisesta Rististä (238/2000). Suomessa Punaisen ristin toiminta on jaettu alueellisesti 12:ta piiriin, joiden tehtävänä on kouluttaa ja tukea vapaaehtoisia, jotka toimivat yli 500:ssa paikallisosastossa ympäri Suomen, vapaaehtoisia Suomessa on noin 40 000 henkilöä. Kansallinen järjestö on perustettu Suomeen vuonna 1877, jolloin sen nimi oli Yhdistys haavoitettujen ja sairasten sotilasten hoitoa varten. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2016.)

Punaisen Ristin toiminnan periaatteet ovat inhimillisyys, puolueettomuus, riippumattomuus, vapaaehtoisuus, ykseys ja yleismaailmallisuus. Punainen Risti on alun perin syntynyt halusta auttaa jokaista sodassa haavoittunutta. Se pyrkii niin kansainvälisesti, kuin kansallisestikin kaikissa olosuhteissa inhimillisen kärsimyksen ehkäisyyn ja lieventämiseen. Se pyrkii myös kaikkien kansojen kesken yhteisymmärryksen, ystävyyden, yhteistyön ja pysyvän rauhan edistämiseen, tarkoituksenaan suojella elämää, terveyttä ja ihmisarvoa. Erottelematta kansallisuuksia, rotuja, uskontoja, yhteiskunnallista asemaa, tai poliittista mielipidettä se pyrkii auttamaan ensisijassa suurimmassa hädässä olevia ja torjumaan ja lieventämään kärsimyksiä. (Hytönen 2002, 29.)

5.2.2 Vapaaehtoinen pelastuspalvelu

Vapaaehtoinen pelastuspalvelu eli Vapepa on 52:en eri järjestön verkosto. Se on perustettu vuonna 1964 ja siihen kuuluu noin 22 500 vapaaehtoista, sekä 1500 hälytysryhmää. Sen toiminta on pyyteetöntä, organisoitua ja palkatonta kansalaistoimintaa. Vapepa:ssa ei ole yksittäisiä henkilöjäseniä, vaan siihen kuulutaan jonkin jäsenjärjestön kautta. Näitä järjestöjä ovat esimerkiksi Autoliitto, Reserviläisliitto, Marttaliitto tai Suomen Punainen Risti. Vapepa:n tehtävänä on toimia viranomaisten tukena tehtävissä, joissa vaaditaan paljon pelastushenkilöstöä. Yleisimmät avustustehtävät liittyvät

kadonneen henkilön etsintään tai henkisen tuen antamiseen. Vapepa voi myös toimia apuna liikenteen ohjaamisessa tai evakuoinneissa. Toimintaa on ympäri Suomen ja se on jaettu piireihin ja toimikuntiin. Vapepa järjestää koulutuksen kaikille vapaaehtoisille, sekä varustaa heidät. Valmiutta ylläpidetään koulutusten ja harjoittelujen avulla. Toimintaa rahoittavat Raha-automaattiyhdistys ja Suomen Punainen Risti, sekä osittain myös muut toiminnassa mukana olevat järjestöt.

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun organisaatorakenne on kolmitasoinen. Keskustoimija ja työvaliokunnan muodostavat jäsenjärjestöjen keskusjärjestö tai valtakunnalliset edustajat. Keskus- ja työvaliokunnan tehtävänä on sovittaa yhteen jäsenjärjestöjen pelastuspalvelujen toimintaa valtakunnallisella tasolla. Toisen tason muodostavat maakuntatoimikunnat, jotka kokoavat yhteen järjestöjen maakuntien edustajat. Vapepa:n toimintaan osallistuvat vapaaehtoiset kuuluvat toimintaryhmiin, joista muodostuvat kolmas taso eli paikallistoimikunnat. Hälytysjärjestelmään ilmoittautuessa toimintaryhmästä tulee hälytysryhmä. Suomen Punainen Risti on Vapaaehtoisen pelastuspalvelun yhteysjärjestö ja se koordinoi yleisen pelastuspalvelun toimintaa. Suomen meripelastusseura koordinoi järvi- ja merialueella tapahtuvaa pelastustoimintaa ja Suomen lentopelastusseura palolento ja lentopelastustoimintaa. (Vapaaehtoisen pelastuspalvelun [www-sivut](http://www.vapepa.fi) 2016.)

5.3 Projektin resurssit, riskit ja rahoitussuunnitelma

Resurssit muodostuvat ihmisistä, työtiloista, laitteista, koneista, ohjelmistoista tai tutkimusvälineistä, joita tarvitaan jonkin työvaiheen suorittamiseen. Jokaisella projektilla on riskejä, joiden vuoksi lopputulos saattaa olla epäonnistunut. Jos riskit tunnistetaan etukäteen, voidaan niiltä suojautua ja tehdä varasuunnitelmia, sekä hallita riskejä projektin aikana. Projektin tekemiseen kuluvan ajan, sekä tarvittavien tarvikkeiden laskeminen etukäteen on erityisen tärkeää. Hankittavista tarvikkeista muodostuu projektin kuluja. (Kettunen 2009, 32, 74-75, 106.) Projektille asetetaan budjetti. Rahoitussuunnitelma ja eritelty kustannusarvio on tehtävä, mikäli projekti tarvitsee rahoitusta. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 48-49.)

Projekti on toteutettu tilaajan valmiiden resurssien puitteissa, sekä lahjoituksin. Lahjoituksina saatiin vakuutusyhtiö LähtiTapiolalta heijastimia lapsille, sekä Reposaaren lähikauppa Salesta makeisia, joita käytettiin lahjapussien tekoon. Muut materiaalit, kuten hakaneulat, muovipussit, paperit, kynät, sekä Äkkilähtö-julisteet, -tarrat, -tatuoinnit ja -pinssit, sekä kovaääninen tulivat tilaajalta. Tarvittavat tulosteet ja laminoidut numerokortit tehtiin SPR:n toimistolla. Kahvit, munkit ja pillimehut tarjosi lounaskahvila Lounala Porista. Reposaaren koululta lainattiin kiinnitysvälineitä julisteille ja mainoksille, sekä langantonta nettiyhteyttä opiskelijan omaan tablettiin, jota käytettiin. Projektin resursseja olivat myös valmiusharjoituspäivään ja rastien vetämiseen osallistuneet SPR:n ja Vapepan 9 vapaaehtoista, joiden tarkkaa lukumäärää ei etukäteen tiedetty, mutta vähintään kuuden henkilön luvattiin osallistuvan. Tämä otettiin huomioon tapahtumapäivän suunnittelussa. Reposaaren VPK:sta vapaaehtoisia osallistui kolme.

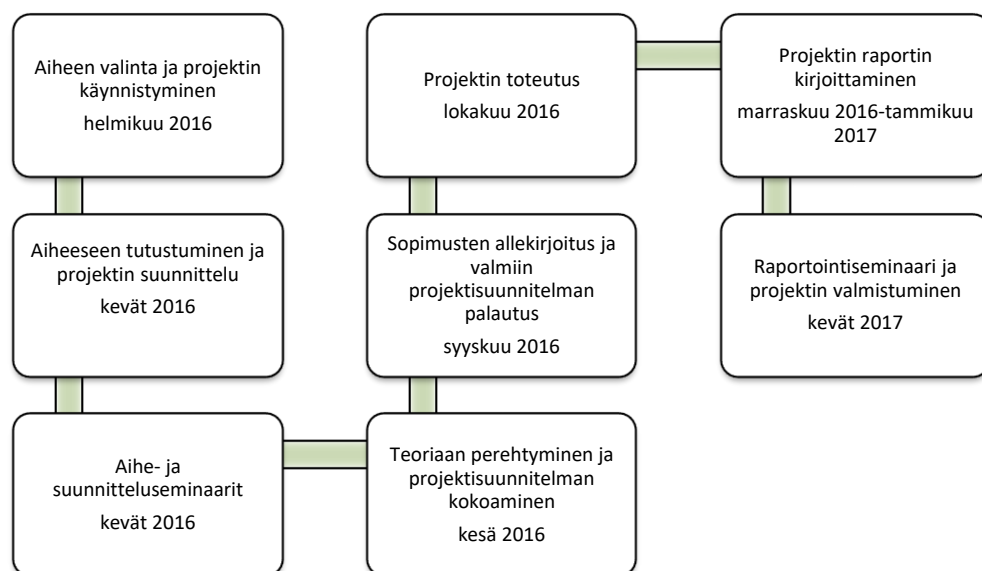
Projektin toteutuksen riskejä olivat valmiusharjoituspäivän aikataulun pettäminen, tai projektiin osallistuvien osapuolten sairastuminen, tai rastien peruutuminen, johon myös projektin suunnittelussa osittain varauduttiin. Rasteja suunniteltiin yksi ylimääräinen, joka oli tarkoitus toteuttaa ilman vetäjää, mutta joka oli myös muokattavissa korvaavaksi rastiksi. Reposaaren VPK:n estymisen tai mahdollisen samanaikaisen hälytystehtävän varalle sovittiin toinen VPK Porista.

5.4 Projektin vaiheistus ja aikataulu

Projektin läpiviennistä tehdään suunnitelma ja sille asetetaan aikataulu. Realistinen aikataulutus on yksi jokaisen projektin kulmakivistä, joten aikataulu on kuvattava mahdollisimman täsmällisesti. (Vilka & Airaksinen 2003, 48-49.) Hyvän aikataulun laatimisessa tärkeää on määritellä projektille selkeät aloitus- ja lopetuspäivät, jotta projekti ei veny. Välitavoitteiden luominen ja aikarajan asettaminen niille auttaa projektin etenemisen seuraamista. (Kettunen 2009, 113-114.)

Projektilla on aina selkeä alkamis- ja päättymisajankohta eli elinkaari. Elinkaari jakautuu useisiin eri vaiheisiin, joita ovat käynnistysvaihe, jota edeltää projektin idea, sekä

rakentamisvaihe ja päättämisvaihe, joita seuraa projektin lopputuote. Ennen varsinaisen rakentamisvaiheen aloitusta on projektin lopputulos määriteltävä mahdollisimman tarkoin, sekä laadittava tarvittavat suunnitelmat. (Ruuska 2012, 22-23, 33-40.) Kuviossa (Kuvio 1) on kuvattu tämän opinnäytetyön vaiheet.

Kuvio 1. Opinnäytetyön vaiheet.

Projekti käynnistyi helmikuussa 2016, jolloin opinnäytetyön aiheeksi valikoitui Suomen Punaisen Ristin Äkkilähtö 2016- valmiusharjoituspäivä. Valmiusharjoituspäivän ajankohdaksi oli jo valtakunnallisesti määritelty 1.-7.10.2016, ensisijaisesti lauantai 1.10.2016 ja projektin yhteyshenkilönä toimi SPR:n Satakunnan piirin valmiuspäällikkö. Ensimmäinen palaveri yhteyshenkilön kanssa pidettiin heti helmikuussa. Palaverin tarkoituksena oli saada tietoa projektista, sekä sen useista eri mahdollisista toteutusmuodoista. Vaihtoehtoina oli toteuttaa projekti yhteistyössä yhden tai useamman SPR:n osaston kanssa, tai toteuttaa projekti ilman vapaaehtoisten apua. Projekti olisi voitu toteuttaa myös toimimalla vain projektipäällikköinä, jolloin toteutus olisi jäänyt kokonaan vapaaehtoisille. Vaihtoehtoisesti olisi myös ollut mahdollista suunnitella kampanja, jonka tarkoituksena olisi ollut aktivoida mahdollisimman monta eri osastoa lähtemään mukaan projektiin. Tähän ei kuitenkaan päädytty, koska aikaa sekä kampanjalle, että osastojen valmistautumiselle ei olisi ollut tarpeeksi ennen varsinaista valmiusharjoituksen toteutuspäivää. Koska projektilla haluttiin aktivoida vapaaehtoisia, päädyttiin yhteistyöhön jonkin osaston kanssa. Projektin suunnittelu ja organisointi,

sekä myös osallistuminen sen toteutukseen vaikutti kiinnostavalta ja työmäärä opinnäytetyön laajuuteen nähden sopivalta.

SPR:n valtakunnallisen Äkkilähtö 2016- valmiusharjoituspäivän kohderyhmänä olivat aluksi yläkouluikäiset nuoret perheineen, ja sen tavoitteena oli vahvistaa koulujen, nuorten ja heidän perheidensä kriisivalmiutta, aktivoida osastoja, sekä harjoitella ja kehittää osastojen auttamisvalmiutta ja kykyä toimia viranomaisten apuna evakuointilanteissa. Vaikka jo alussa tilaajan puolelta annettiin melko vapaat kädet projektin suunnitteluun ja toteutukseen, oli valmiusharjoituksen sisällöstä olemassa jo joitakin suunnitelmia. Niiden toteutus olisi kuitenkin ollut melko hankalaa. Esimerkiksi äkkilähtö olisi toteutunut kutsuttaessa oppilaat koululle Wilma-järjestelmän kautta kuvitteellisessa evakuointitilanteessa, jolloin oppilaiden olisi lyhyessä ajassa tarvinnut koontua koululle evakuointikeskukseen. Tämä olisi käytännön syistä ollut vaikea toteuttaa, esimerkiksi pitkänmatkalaisten osalta. Olisi ollut epävarmaa tavoittaako Wilman kautta lähetetty viesti kaikki perheet vaaditussa ajassa. Tämän vuoksi alkuperäistä ideaa valmiusharjoituksesta ja suunnitelmaa sen sisällöstä jouduttiin muokkaamaan.

SPR:n Äkkilähtö- suunnitteluillassa huhtikuussa yhteistyökumppaniksi projektiin lähti SPR:n Ahlaisten osasto. Projektiin lähtivät mukaan myös Vapaaehtoinen pelastuspalvelu, sekä etsijäkoirat. Yhteyshenkilönä kaikkien vapaaehtoisten ja opinnäytetyön tekijöiden välillä toimi koko projektin ajan yksi Ahlaisten osaston vapaaehtoisista, joka osallistui projektin suunnitteluun ja vastasi tiedotuksesta kaikille muille vapaaehtoisille. Suunnitteluillassa vapaaehtoiset ehdottivat kouluksi Reposaaren koulua, jonka tiedettiin aikaisemminkin aktiivisesti lähteneen mukaan erilaisiin projekteihin.

Kesällä 2016 perehdyttiin aiheen teoreettisiin lähtökohtiin ja tehtiin tiedonhakua, joka oli tärkeä osa projektin tuotoksen kannalta. Tämä osoittautui hyvin haastavaksi, koska samankaltaista valmiusharjoitusta ei ole aikaisemmin järjestetty edes SPR:n toimesta, eikä järjestettävän valmiusharjoituspäivän sisällöstä ollut tarkkaa suunnitelmaa. Tästä johtuen aloitettiin ensimmäiseksi valmiusharjoituspäivän suunnittelu, jolloin sen aikana myös aiheen teoreettinen pohja tarkentui ja vähitellen muodostui helpottaen tiedonhakua ja selkeyttäen projektin keskeisiä käsitteitä. Jotta kokonaisuudesta ei tulisi liian laajaa, tuli aihealueet aluksi rajata mahdollisimman tiiviiksi. Valmiusharjoitus-

päivä päädyttiin järjestämään rastimuotoisena toimintana jakamalla oppilaat pienryhmiin ja rastien sisällöksi suunniteltiin Äkkilähtö-teemaan sopivia asioita. Ajatus rastien järjestämisestä sai alkunsa, kun pohdittiin kuinka saataisiin aktivoitua mukaan mahdollisimman monta vapaaehtoista ja rastitoimintaanhan tarvittaisiin useampi ohjaaja ja avustaja. Rastien avulla myös suurempikin oppilasmäärä saataisiin jaettua pienempiin ryhmiin, joissa jokaisen oppilaan olisi mahdollista paremmin osallistua toimintaan ja onnistua yksilönä. Rasteja suunniteltiin palvelemaan valmiusharjoituspäivän tavoitetta ja niiden suunnittelun lähtökohtana oli se, mitä oikeasti voisi tapahtua. Niiden suunnittelussa pohdittiin myös oppilaiden arkea turvallisuuden näkökulmasta, jolloin pientapaturmat ja paloturvallisuus haluttiin sisällyttää valmiusharjoitukseen.

Kesän aikana otettiin myös yhteyttä Reposaaren koulun rehtoriin, jolloin kävi ilmi, että Reposaaren koulu ei ollutkaan yläkoulu, kuten aiemmin oletettiin. Koulu oli kuitenkin halukas lähtemään mukaan projektiin ja koska SPR ei ollut ehdoton kohderyhmän iän suhteen, päädyttiin järjestämään valmiusharjoitus Reposaaren alakoulussa.

Elokuussa 2016 järjestettiin suunnittelupalaveri Reposaaren koululla, johon osallistui myös Reposaaren koulun rehtori, sekä Ahlaisten osaston yhteyshenkilö. Palaverissa esiteltiin koulun rehtorille valmiusharjoituksen tarkoitus ja ideat valmiusharjoituspäivän rasteista. Ahlaisten osaston yhteyshenkilö ehdotti yhdeksi rastiksi kadonneen etsintäharjoitusta Vapepan toimesta, sekä evakuoitokeskuksen perustamiseen liittyvän kirjaamisen harjoittelua vapaaehtoisille. Muita ideoita rasteiksi olivat ensiapurasti, sekä keskustelu- ja pohdintarasti Äkkilähtö-teemaan liittyen. Lisäksi ajatuksena oli pyytää Reposaaren VPK:ta järjestämään alkusammutuskoulutusta yhdeksi rastiksi. Reposaaren koulun rehtorilla oli yhteyksiä palokuntaan, joten hän otti asian hoitaakseen. Hän lupasi hoitaa tiedotuksen valmiusharjoituksesta myös oppilaiden koteihin. Valmiusharjoituspäivän ajankohdaksi päätettiin 6.10.2016 klo: 17:30-20:00 ja kohderyhmäksi valikoituivat 3.-6. luokkien oppilaat vanhempineen. Kohderyhmän valinnassa huomioitiin rehtorin näkemys asiasta, sekä Äkkilähtö-valmiusharjoituksen alkuperäinen kohderyhmä, joka oli yläkouluikäiset. Koettiin, että alle 3.-luokkalaiset olisivat liian nuoria osallistumaan suunnitelluille rasteille. Lopuksi rehtori esitteli koulurakennusta ja käytettävissä olevia tiloja.

Syyskuussa 2016 järjestettiin kaksi suunnittelupalaveria vapaaehtoisten ja valmiuspäällikön kanssa. Palaverit pidettiin yhteyshenkilön yrityksen tiloissa Porissa. Palaverissa suunniteltiin valmiusharjoituksen viisi rastia ja niiden ohjaajat.

Äkkilähtö-rastin aiheeksi päätettiin äkkilähtö ja kotivara, ja sen tarkoituksena oli keskustelun ja pohdinnan kautta opettaa oppilaille kotivaran merkitys, sekä käsitellä äkkilähtöteemaa. Rastille suunniteltiin kaksi tarinaa, joista toinen johdatteli oppilaat pohtimaan kotivaraa ja toinen äkkilähtötilanteeseen, jossa kotoa on yllättäen poistuttava ja päätettävä mukaan otettavat välttämättömimmät tavarat. Rastin suunnittelivat valmiusharjoitusta järjestäneet opiskelijat, joista toisen oli tarkoitus myös osallistua rastin ohjaamiseen yhdessä jonkun vapaaehtoisen kanssa.

Ensiapurastin aiheeksi päätettiin painesiteen tekeminen haavaan. Rastin suunnittelivat ja tulisivat ohjaamaan kaksi Ahlaisten osaston vapaaehtoista hyödyntäen SPR:n koulutusmateriaaleja, sekä aikaisempaa kokemustaan samankaltaisista koulutuksista. Vapaaehtoisten tehtävänä oli myös hankkia rastilla tarvittavat ensiaputarvikkeet SPR:ltä ja tuoda ne mukanaan valmiusharjoituspäivänä.

Reposaaren koulun rehtori ilmoitti, että Reposaaren VPK olisi halukas osallistumaan projektiin. Palokunnan yhteyshenkilön kanssa sovittiin puhelimitse heidän osallistumisestaan. Palokunta järjestäisi yhtenä rastina alkusammutusharjoituksen Reposaaren koulun pihalla, sekä toisi myös muuta pelastuskalustoa näytille koulun pihalle. Palokunta huolehtisi tarvittavan kaluston ja materiaalin, sekä rastin suunnittelun ja vetämisen. Palokunnalta kysyttiin mahdollisuudesta myös törmäyskelkka- ja ympäriajosuulaattoreihin, mutta heidän mielestään käytettävissä olevaan aikaan ja vähäiseen osallistujamäärään nähden se olisi ollut liian suuri projekti ottaen huomioon simulaattoreiden pitkät kuljetusmatkat Porista ja niiden vaatimat resurssit.

Vapaaehtoisten yhteyshenkilön mukaan Etsijäkoirat suunnittelisivat ja järjestäisivät valmiusharjoituksessa oman rastinsa. Rastin sisällöstä ei saatu tarkempaa tietoa, mutta tarkoituksena oli mahdollisesti jokin pieni koirien etsintänäytös, sekä heidän koiriensa ja toimintansa esittely.

Valmiusharjoitukseen suunniteltiin myös mobiilirasti, joka oli tarkoitus toteuttaa ilman vetäjää. Sen sisältönä olisi ilmaisiin SPR:n mobiili-, sekä 112-sovelluksiin tutustuminen. Rastille tehtiin sovellusten esittelyjulisteet, sekä lataamisohjeet. (Liite 1 ja 2) Rastilla olisi käytössä tabletti, mutta ajatuksena oli, että oppilaat voisivat ladata ilmaiset sovellukset myös omiin puhelimiinsa. Aikataulun muodostuessa liian tiukaksi viidellä rastilla, päätettiin mobiilirasti sittenkin jättää pois ja tehdä siitä vain sovellusten esittelypiste. Tämä olisi kuitenkin vielä muokattavissa vararastiksi, mikäli joku muu rasti peruuntuisi. Tätä varasuunnitelmaa varten rastille laadittiin myös kysymyksiä. (Liite 3) Lopulta rasti muokattiinkin viime hetkellä varasuunnitelman mukaiseksi, jolloin se korvasi erään toteutuksesta pois jääneen rastin.

Valmiusharjoituspäivän aikataulua (Liite 4) oli vaikea arvioida etukäteen, joten se suunniteltiin mielummin liian väljäksi, kuin liian tiukaksi, jotta ilta ei perheillä venyisi liian myöhäiseksi. Tämän vuoksi päädyttiin valmiusharjoitus toteuttamaan neljällä rastilla alkuperäisen viiden sijaan.

SPR:llä oli samaan aikaan käynnissä myös Äkkilähtöön liittyvä kilpailu, jossa ilmaiseen kuvienjakopalvelu Instagramiin tulisi lisätä kuva asiasta, jonka ottaisi mukaan. Kilpailusta tehtiin mainosjulisteita (Liite 5), jotka laitettaisiin esille koululle. Koulun rehtorilta pyydettiin lupa ottaa valmiusharjoituspäivästä kuvia (Liite 6).

Ennen valmiusharjoituspäivää käytiin vielä Reposaaren koululla katsomassa tilat ja suunnittelemassa rastien paikat. Yksi vapaaehtoisista tuli mukaan katsomaan etsintärastin maaston. Samalla käytiin myös Reposaaren kaupalla kysymässä lahjoituksia, joiden haku sovittiin tapahtumapäivälle. Aikaa valmiusharjoituspäivän valmisteluun koululla ennen sen alkua varattiin vielä noin kaksi tuntia.

5.5 Arviointisuunnitelma

Toiminnallisen opinnäytetyön tärkein arvioinnin osa on tavoitteiden saavuttaminen. On myös hyvä pohtia, minkälaiset tavoitteet jäivät saavuttamatta ja miksi, koska toiminnallisissa opinnäytetöissä asioita ei voi usein toteuttaa niin, kuin ne on alussa suunniteltu. Jotta arvio tavoitteiden saavuttamisesta ei jäisi vain oman arvioinnin varaan,

voi sen tueksi kerätä kohderyhmältä jonkinlaisen palautteen, jossa voi pyytää kommentteja esimerkiksi tapahtuman onnistumisesta ja toimivuudesta. Arviointiin liittyy myös käytännön järjestelyjen onnistuminen. Opinnäytetyön kokonaisuuden arviointi on osa oppimisprosessia. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 154-155, 157-158.) Arviointi projektin onnistumisesta voidaan tehdä vasta toteutuksen jälkeen, koska vasta silloin tiedetään ihmisten kokemus tapahtumasta ja sen kiinnostavuudesta. (Kettunen 2009, 25.)

Projektin tavoitteiden saavuttamisesta, sekä toteutuksen onnistumisesta käytännössä päätettiin oman arvioinnin tueksi kerätä palautetta oppilailta, koulun rehtorilta sekä toteutukseen osallistuneilta vapaaehtoisilta. Koulun rehtorilta ja vapaaehtoisilta päätettiin kysymään palautetta suullisesti heti valmiusharjoituksen päättyessä, jotta palaute olisi välitön ja asiat hyvässä muistissa. Koska vapaaehtoisia ei ollut paljon, koettiin, että palautteen voisi kerätä ilman erillistä kirjallista kyselyä. Oppilailta päätettiin lukumäärän vuoksi, sekä vastausten luotettavuuden takaamiseksi kerätä palautetta kirjallisella kyselyllä valmiusharjoituksen jälkeen koulupäivänä. Siten he voisivat rauhassa jonkin oppitunnin yhteydessä keskittyä palautteen täyttämiseen, eivätkä kiirehtisi, mikä olisi saattanut olla vaarana, jos palautteet olisi kerätty heti valmiusharjoituksen päättyttyä ja kaikkien ollessa jo lähdössä. Kirjallisen palautteen keräämistä varten tehtiin kyselylomakkeet, jotka oli tarkoitus toimittaa koululle valmiusharjoituksen jälkeen (Liite 1).

6 PROJEKTIN TOTEUTUS

Äkkilähtö-valmiusharjoituspäivä järjestettiin Reposaaren koululla 6.10.2016 klo: 17:30-20:00 välisenä aikana. Reposaaren VPK, sekä muut vapaaehtoiset saapuivat hyvissä ajoin koululle, noin klo: 16:30. Palokunta ohjattiin koulun sisäpihalle valmistelemaan omaa rastiaan. Tilaajalta saatu Äkkilähtö-materiaali laitettiin esille. Myös muut rastipaikat valmisteltiin, tiloina toimivat ennalta sovitusti liikuntasali, jossa sijaisi Äkkilähtörasti ja mobiilirasti, sekä musiikkiluokka, jossa pidettiin ensiapurasti.

Reposaaren kaupalta käytiin hakemassa makeiset ja oppilaiden lahjapussit tehtiin valmiiksi. Puistoalueen kahvitus- ja kokoontumispaikat valittiin ja etsintärästi valmisteltiin viemällä etsintäalueelle kadonneelta pudonneita vaatekappaleita. Testattiin kovaäänisen merkkiääntä ja liitettiin rastilla käytettävä tabletti koulun langattomaan verkkoon. Vapaaehtoisten kanssa käytiin läpi vielä päivän aikataulua ja ohjelmaa, sekä rastien vetäjät, sijainnit ja tarkka sisältö, sekä sisään- ja uloskirjaamiseen liittyvät asiat. Sisään- ja uloskäyntinä toimivat liikuntasalin päädyssä sijaitsevat ovet ja kirjaajina toimivat kaksi vapaaehtoista. Kaikki paikalle saapuvat kirjattiin sisään, jolloin heiltä kysyttiin nimen lisäksi oikeaa tilannetta jäljitellen myös lähiomaisen puhelinnumerot.

Oppilaille jaettiin eteisessä neljään ryhmään numerokortein, heitä saapui paikalle yhteensä 30. Ryhmäjaossa avustivat suunnitelmasta poiketen paikalle saapuneet Reposaaren koulun opettajat. Tämän jälkeen tulijat ohjattiin liikuntasaliin. Kun kaikki olivat saapuneet paikalle, esiteltiin valmiusharjoituksen järjestäjät ja yhteistyökumppanit, tavoitteet, sekä päivän ohjelma ja aikataulu. Oppilaille ja vanhemmille annettiin ohjeet ja esitettiin vaihdon äänimerkki. Tämän jälkeen ryhmät siirtyivät ensimmäisille rasteilleen. Aikataulusta oltiin edellä jo tässä vaiheessa, koska kaikki oppilaat ja vanhemmat saapuivat paikalle jo ennen sovittua aloitusaikaa, joten rastit aloitettiin jo noin klo: 17:40.

Ensiapurastin aiheena oli paineside ja sen ohjasi kaksi Ahlaisten osaston vapaaehtoista. Rasti alkoi todenmukaisella tilanteella, jossa henkilö oli saanut veitsestä syvän haavan käteensä laittaessaan ruokaa. Oppilaille kerrottiin painesiteen tarkoitus ja heitä opastettiin sen tekemisessä. Tämän jälkeen oppilaat saivat harjoitella painesiteen tekemistä toisilleen. Rastilla käytiin läpi myös erilaisia välineitä, joilla paineside on tehtävissä silloin, kun esimerkiksi ensiaputarvikkeita ei ole välittömästi saatavilla.

Reposaaren VPK suoritti kolmen palokuntalaisen toimesta alkusammutusrastin valmistelun ja toteutuksen. VPK:lla oli mukanaan Satakunnan pelastuslaitoksen alkusammutusperävaunu, joka sisälsi alkusammutuskalustoa, sekä nestekaasukäyttöisen alkusammutusaltaan. Rastilla opetettiin käsisammuttimen oikeaoppinen käyttö ja jokainen oppilas pääsi turvallisesti harjoittelemaan alkusammutuksen suorittamista. Alkusammutuksen ohessa palokuntalaiset antoivat lapsille ja vanhemmille paloturvallisuuteen liittyvää valistusta.

Äkkilähtörasti oli keskustelurasti, jossa käytiin läpi kotivaraa, sekä äkkilähtöä. Rasti aloitettiin kertomalla tarina, jossa myrsky on tehnyt suuria tuhoja Reposaassa. Silta on kärsinyt tuhoja, sähkönjakelu on häiriintynyt ja niiden korjaamiseen saattaa kulua monta päivää. Tästä johtuen myös kaupat ovat suljettuina. Tarinan jälkeen oppilailta kysyttiin heidän ajatuksiaan kotivaran tarkoituksesta ja he saivat ryhmänä pohtia ja kirjoittaa paperille ylös asioita, jotka kuuluvat kotivaraan. Lopuksi vastaukset käytiin yhdessä läpi ja selvitettiin mitä kotivara tarkoittaa ja miksi sellainen on hyvä olla. Toisena aiheena rastilla oli äkkilähtö ja jo aiemmin kerrottua tarinaa jatkettiin eteenpäin. Myrskyn aiheuttamat tuhot olivatkin vielä suurempia, jolloin niiden korjaaminenkin kestäisi odotettua kauemmin. Sähkönjakelun ollessa edelleen poikki alkaisi kodeissa olemaan kylmä, sekä kauppojen ollessa suljettuina ja sillan ollessa poikki alkaisivat myös kotien kotivarat olla lopussa. Tämän vuoksi Reposaaren koululle olisi perustettu evakuintikeskus, jonne nyt kaikkien olisi määrä siirtyä. Tässä vaiheessa jokaiselle ryhmäläiselle jaettiin kynä ja paperi ja he saivat viisi minuuttia aikaa pohtia ja kirjata omalle paperilleen muutaman tavarat, jotka ottaisivat tämänlaisessa tilanteessa kotoaan mukaansa. Lopuksi jokainen sai kertoa omat vastauksensa ja niistä keskusteltiin yhdessä ryhmän kanssa. Käytiin läpi minkälaisia asioita olisi hyvä muistaa ottaa, kuten henkilöllisyystodistus, matkapuhelin ja henkilökohtaiset lääkkeet. Rastia vetivät toinen valmiusharjoitusta järjestäneistä opiskelijoista, sekä yksi vapaaehtoinen.

Mobiilirastilla oppilaat latsivat omiin matkapuhelimiinsa kaksi maksutonta sovellusta, 112-sovelluksen, sekä Suomen Punaisen Ristin ensiavun mobiilisovelluksen, tai käyttivät sovelluksia rastilla olevalla tabletilla. Oppilaat etsivät sovelluksista vastaukset rastin kysymyksiin. Rastilla myös keskusteltiin aiheesta ja käytiin läpi hätäilmoituksen tekeminen. Rastin vetäjinä olivat yksi vapaaehtoinen, sekä toinen valmiusharjoitusta järjestäneistä opiskelijoista

Yhden rastin kesto oli 20 minuuttia. Toinen harjoitusta järjestäneistä opiskelijoista seurasi ajan kulkua ja rastien valmistumista, sekä antoi kovaäänisellä äänimerkin aina rastien vaihtojen merkiksi, jolloin ryhmät siirtyivät seuraaville rasteille. Kaikki neljä rastia käytyään ryhmät kokoontuivat lopuksi liikuntasaliin, josta he siirtyivät uloskirjauspisteelle. Uloskirjauksen yhteydessä heille annettiin ohjeeksi kokoontua yhteiselle kokoontumispaikalle läheisen puistoalueen reunaan.

Päivän viimeisenä rastina oppilaille järjestettiin kadonneen henkilön etsintäharjoitus koulun läheisellä puistoalueella. Kokoonumispaikalla puiston reunassa oppilaat saivat Vapaaehtoisen pelastuspalvelun toimesta ohjeistuksen kadonneen etsintää varten ja poliisiksi tekeytynyt vapaaehtoinen antoi etsijöille kadonneen tuntomerkit. Sinä aikana toinen harjoitusta järjestäneistä opiskelijoista esitti kadonnutta henkilöä ja piiloutui puiston toisessa päässä sijaitsevan suuren kuusen juureen. Etsintä eteni kolmessa ketjussa puistoalueen poikki. Ensin reitiltä löytyi kadonneelta pudonneita vaatekappaleita ja lopulta myös kadonnut henkilö löytyi kuusen juurelta mukanaan korissa lapsille lahjapussit, jotka sitten jaettiin. Etsintäharjoituksen jälkeen kokoonnuttiin vielä puistoon juomaan kahvit ja kuulemaan valmiusharjoituksen järjestäjien loppusanat ja kiitokset osallistujille ja vapaaehtoisille. Tapahtuma päättyi n. klo: 19:30, jonka jälkeen vielä siivottiin.

7 PROJEKTIN ARVIOINTI

7.1 Tavoitteiden toteutuminen

Oppilaiden ja perheiden osalta tavoitteena oli kehittää valmiuksia toimia pienissä ja isoissa kriisitilanteissa, Äkkilähtö-rastin mielikuvaharjoituksilla, eli kotivaroin varautumisella poikkeusoloihin, sekä kotoa evakuointikeskukseen lähtemisellä. Alkusammutusrasti ja paloturvallisuusvalistus liittyivät arjen turvallisuuteen, ne harjaannuttivat alkusammutustaitoja ja lisäsivät tietoa paloturvallisuudesta, joilla pyritään vähentämään tulipalojen syttymistä, estämään henkilövahinkoja ja madaltamaan kynnystä alkusammutuksen aloittamiseen. Pientapaturmien ensiaputaitoja harjoitettiin käytännössä, sekä ensiapuohjeisiin tutustuen.

Vapaaehtoisten kohdalla tavoitteena oli aktivoida heitä toimintaan ja saada heidät harjoittamaan omaa valmiuttaan kriisin sattuessa, sekä harjoittelemaan evakuointikeskusten perustamista ja kadonneen etsintää. Tämä tavoite toteutui, koska vapaaehtoisia saatiin mukaan projektiin SPR:stä ja Vapepa:sta. He olivat aktiivisia ja suunnittelivat,

sekä toteuttivat ensiapurastin, kadonneen etsinnän ja evakuoitikeskuksen perustamiseen liittyvän kirjaamisen.

Opinnäytetyö kehitti tekijöiden projektin organisointitaitoja, sekä opetti projektityöskentelyä ja projektinhallintaa. Valmiusharjoituspäivän ohjaaminen kehitti opetus- ja ohjaamistaitoja.

7.2 Projektin etenemisen ja aikataulun arviointi

Opinnäytetyöprojekti toteutui pääosin sille asetettujen aikarajojen puitteissa, vain raportin kirjoittamiselle varattua alkuperäistä aikarajaa jouduttiin pidentämään kuukaudella tekijöiden kiireiden vuoksi. Tilaaja ei ollut määritellyt aikarajaa.

Valmiusharjoituspäivä eteni hieman edellä suunnitellusta aikataulusta, koska ohjelma päästiin aloittamaan jo sovittua aiemmin. Myös rastien kesto poikkesi alkuperäisestä suunnitelmasta, koska joillakin rasteilla kului arviota vähemmän aikaa. Ensimmäisenä valmiita olivat joka kierroksella alkusammutusrasti, sekä mobiilirasti, jolloin näillä rasteilla jouduttiin odottelemaan ennen vaihtoa. Äkkilähtörasti, sekä ensiapurasti puolestaan joutuivat hieman kiirehtimään ehtiäkseen aikarajan sisään. Viimeiseen rastiin kului myös suunniteltua vähemmän aikaa. Harjoitus päättyi puoli tuntia ennen suunniteltua päättymisaikaa. Rasteihin kuluvaa aikaa oli vaikea arvioida, koska rasteja ei pystynyt harjoittelemaan etukäteen kuten aidossa tilanteessa. Myöskään oppilaiden aktiivisuutta ja osallistumista rasteilla ei voinut ennustaa. Joillakin oppilailla oli myös entuudestaan jo paljon tietoa ja taitoja rasteilla käsitellyistä asioista, joka myös nopeutti joidenkin rastien kulkua.

7.3 Toteutuksen arviointi

Tunnelma valmiusharjoituspäivän alussa oli jännittynyt, kun koululaiset eivät etukäteen tiedäneet mitä tulisi tapahtumaan. Kun rastit alkoivat, oppilaat rentoutuivat ja tunnelma vapautui. Oppilaat vaikuttivat iloisilta ja kaikki uskalsivat osallistua rasteilla toimintaan. Oppilaat olivat aktiivisia kaikilla rasteilla. Rastien aiheet innostivat heitä kertoilemaan omia kokemuksiaan aiheista, ja esimerkiksi keskustelurastilla jouduttiin

lyhyen ajan vuoksi hieman rajoittamaan oppilaiden vilkasta keskustelua. Ryhmät toimivat hyvin, johon osaltaan vaikutti myös se, että koulun opettajat osasivat jakaa oppilaat toimiviin ryhmiin. Valmiusharjoituspäivä vaikutti olleen oppilaille mielenkiintoinen ja mielekäs.

Valmiusharjoituspäivä eteni sujuvasti, eikä isompia ongelmia ilmennyt. Etsintärastilla pienen ongelman aiheutti joukon hallintaan saaminen ennen kuin rasti saatiin käyntiin. Oppilaat puhuivat keskenään ja aluksi joukko hajaantui ohjeista huolimatta. Tätä varten käyttöömmme varattu kovaääninen unohtui koululle, mutta ilman kuitenkin selvitettiin, vaikkakin kovaääninen olisi huomattavasti helpottanut ison joukon hallitsemista.

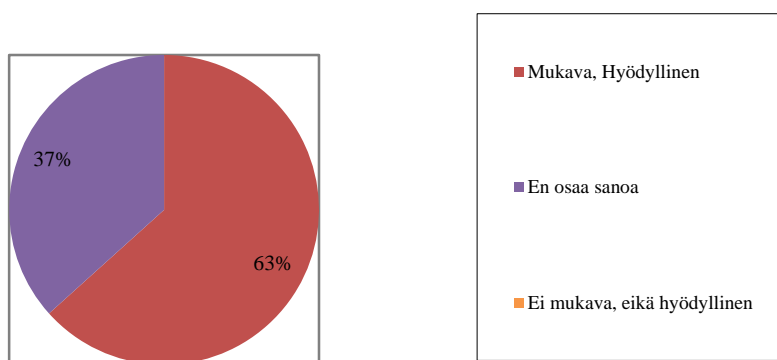
7.4 Palaute valmiusharjoituspäivästä

Oman arvioinnin tueksi kerättiin palaute oppilailta, sekä vapaaehtoisilta. Vapaaehtoisilta pyydettiin heti valmiusharjoituksen jälkeen suullista palautetta, sekä kommentteja valmiusharjoituksen onnistumisesta ja toimivuudesta, sekä koetusta hyödystä. He kokivat valmiusharjoituksen hyödylliseksi, koska pääsivät harjoittelemaan kadonneen etsintää, ja evakuoitikeskuksen perustamiseen liittyvää kirjaamista. He olivat tyytyväisiä valmiusharjoituspäivän järjestelyihin ja sanoivat kaiken sujuneen kuten pitikin. Osa oppilaista tuli harjoituksen jälkeen kertomaan sen olleen hauskaa ja oppineensa uusia asioita.

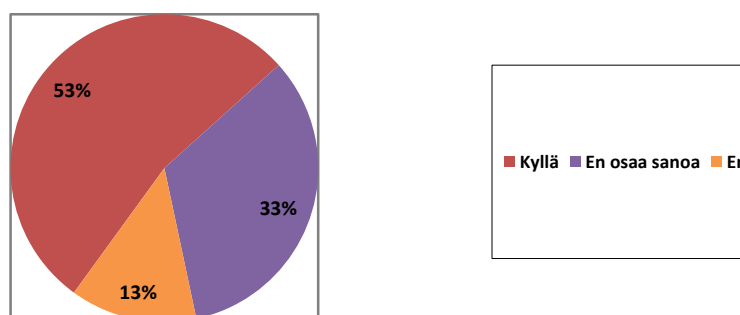
Valmiusharjoituspäivän arviointia varten kerättiin oppilailta kirjallista palautetta. Koululaiset täyttivät valmiusharjoituksen jälkeen rauhassa oppitunnilla arviointilomakkeet (Liite 7), jotka toimitettiin koululle harjoituksen jälkeen. Reposaaren koulun rehtori toimitti täytetyt lomakkeet Satakunnan ammattikorkeakoulun infopisteeseen, josta ne noudettiin arvioitavaksi opinnäytetyötä varten. Arviointilomakkeeseen oli laadittu kaksi kysymystä, joihin kumpaankin oli annettu kolme vastausvaihtoehtoa ja oppilaiden tehtävänä oli valita omaa ajatustaan vastaava vaihtoehto.

Seuraavissa kuvioissa on esitetty oppilaiden vastaukset prosentteina arviointilomakkeissa esitettyihin kysymyksiin. Vastauksia arviointilomakkeeseen saatiin yhteensä kolmeltakymmeneltä oppilaalta. Ensimmäisessä kysymyksessä (Kuvio 2) kysyttiin

oppilaiden mielipidettä valmiusharjoituspäivän hyödyllisyydestä. Suurin osa oppilaista piti valmiusharjoitusta mukavana. Oppilaista 63% vastasi sen olleen mielestään mukava, sekä hyödyllinen ja 37% oppilaista ei osannut sanoa oliko harjoitus ollut mukava ja hyödyllinen. Toisessa kysymyksessä (Kuvio 3) kysyttiin oliko oppilas mielestään oppinut päivän aikana jotakin uutta. Oppilaista 54% oli kokenut oppineensa päivän aikana jotakin uutta, 33% oppilaista ei osannut sanoa ja 13% vastasi ettei ollut oppinut mitään uutta.

Kuvio 2. Valmiusharjoituspäivän hyödyllisyys.

Kuvio 3. Uuden oppiminen.

8 POHDINTA JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Projekti oli kokonaisuudessaan mielenkiintoinen toteuttaa. Suomen Punainen Risti ja Vapaaehtoisen pelastuspalvelu ovat tulleet tutuiksi. Yhteistyö vapaaehtoisten kanssa sujui ongelmitta, vaikkakin vaati jonkin verran aikataulujen säätämistä, sekä joustoa puolin ja toisin. Aluksi projektin laajuus oli yllätys, koska kummallakaan meistä ei ollut kokemusta näin suuren projektin suunnittelusta tai toteutuksesta. Projektin alussa saimme hyvin vapaat kädet projektin suunnittelun ja toteutuksen osalta, jolloin haastavinta olikin päättää kuinka projektia lähdetäisiin toteuttamaan.

Opinnäytetyö on kasvattanut ammatillista osaamistamme, erityisesti organisoinnin, sekä ohjaus- ja opetusosaamisen osalta. Myös tiedonhakutaitomme ovat kehittyneet, osaamme nyt paremmin hankkia näyttöön perustuvaa tietoa. Aihe valikoitui meille molemmille sen kiinnostavuuden perusteella. Emme tunteneet toisiamme entuudestaan kovin hyvin, ja vaikka opinnäytetyö on vaatinut paljon yhteistyötä, se on sujunut mielestämme helposti koko projektin ajan. Aikataulut on saatu sovittua molemmille sopiviksi, vaikka välimatka toisiimme onkin pitkä. Ajatuksemme poikkesivat hieman toisistaan opinnäytetyön eri vaiheissa, mutta avoimesti keskustelemalla ja asioita yhdessä pohtimalla saimme ristiriidat sovittua. Työstimme opinnäytetyötä enimmäkseen yhdessä, mutta paljon myös itsenäisesti. Projektin kirjallisen raportoinnin aikana motivaation ylläpitäminen oli välillä haastavaa ja tässä asiassa apuna koimme sen, että opinnäytetyöllä oli kaksi tekijää. Projektin aikana meille on selvinnyt kuinka paljon suunnittelua ja aikaa projekti vaatii onnistuakseen ja edetäkseen aikataulussa.

Saavutimme sekä opinnäytetyölle asettamamme, että henkilökohtaiset tavoitteemme. Opinnäytetyö eteni kokonaisuudessaan hyvin aikataulussa, koska projektin toteutukselle oli asetettu päivämäärä jo heti projektin alkuvaiheessa. Raportin kirjoittamista alkuperäisessä aikataulussamme hankaloittivat lukuisat muut koulutyömme ja harjoittelu, joten siirsimme raportin valmistumisaikaa kuukaudella eteenpäin.

Koemme projektin onnistuneen vapaaehtoisilta ja Reposaaressa koulun rehtorilta saadun suullisen palautteen perusteella. Lapsilta kerätyn palautteen avulla olemme voineet päätellä päivän olleen mielenkiintoinen ja mukava. Yllätyksenä tuli oppilailta jo oleva

tietous ja osaaminen aiheista, joita valmiusharjoituspäivässä käsiteltiin. Moni oppilaista kuului esimerkiksi paikalliseen sopimuspalokuntaan, joten muun muassa alkusammutus oli heille jo tuttua. Arviointilomakkeen vastausten perusteella voimme kuitenkin päätellä oppilaiden myös oppineen jotakin uutta. Jälkikäteen pohdimme olisiko arviointilomake voinut olla hieman laajempi kysymyksiltään, jotta päivästä saatua palautetta olisi voinut jäsenellä tarkemmin. Olisimme saaneet tarkempaa tietoa siitä mitä oppilaat olivat oppineet valmiusharjoituspäivän aikana, sekä heiltä olisi myös voinut kysyä olisiko heillä ollut päivään jonkinlaisia parannusehdotuksia. Myös vapaaehtoisilta kerätty suullinen palaute olisi voinut olla tarkempaa ja sen olisi voinut kerätä myös kirjallisena heti valmiusharjoituspäivän päätyttyä, jotta arviointi heidän antaman palautteen osalta olisi ollut laajempaa.

Pohdimme, että tulevaisuudessa olisi hyvä kartoittaa tavallisten ihmisten tietämystä poikkeusoloihin varautumisen merkityksestä, sekä esimerkiksi valistamalla lisää heidän valmiuksiaan omatoimiseen varautumiseen. Valmiudet poikkeusoloihin koostuvat jokaisen ihmisen tiedoista, taidoista, sekä arjen ympäristön, kuten kotien tai työpaikkojen turvallisuudesta ja järjestelyistä poikkeusolojen varalta.

LÄHTEET

- Arvonen, S. & Tuisku, E. 2006. Joka kodin turvavinkit. Helsinki: Multikustanus Oy.
- Cástren, M., Ekman, S., Martikainen, M., Sahi, T. & Söder, J. 2006. Suuronnettomuusopas. Helsinki: Duodecim.
- Cástren, M., Helistö, N., Kämäräinen, L. & Sahi, T. 2006. Ensiapuopas. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Haaranen, A., Kangaskesti, R., Luoma, T., Ollila, H., Palomaa, M., Strömman, M., Tunturi, A. & Väilä, A. 2016. Vapaaehtoisen ensihuolto-opas. Espoo: Hannun Tasapaino.
- Hyppönen, O. & Linden, S. 2009. Opettajan käsikirja - opintojaksojen rakenteen, opetusmenetelmät ja arviointi. Käsikirja. Teknillisen korkeakoulun Opetuksen ja opiskelun tuen julkaisuja 4/2009. Viitattu 30.9.2016. <http://lib.tkk.fi/Reports/2009/isbn9789622480637.pdf>
- Hytönen, Y. 2002. Ihminen ihmiselle Suomen Punainen Risti 1877-2002. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Hätäkeskuslaitoksen www-sivut. 2016. Viitattu 1.11.2016. <http://www.112.fi>
- Keggenhoff, F. & Kulkki, E. 2004. Apua!: ensiapua. Helsinki: Otava.
- Kettunen, S. 2009. Onnistu projektissa. Helsinki: WSOYpro.
- Kivelä, V. & Lempinen, J. 2010. Arki hallintaan: Nuorten ryhmätoiminnan ohjaaminen. Turku: Kota-Lasten ja nuorten hyvinvointi.
- Korte, H. & Myllyrinne, K. 2012. Ensiapu. Espoo: Wellprint.
- Kotitapaturma-www-sivut, 2016. Viitattu 22.11.2016. www.kotitapaturma.fi
- Pelastuslaki. 2011. L 29.4.2011/379 muutoksineen.
- Peltokangas, M. 2007. Suojele itseäsi ja muita: kodin turvaopas. Suomen pelastusalan keskusjärjestö.
- Peltonen, H. 2004. Kasvattajana sosiaali- ja terveysalan ammattiteissa. Helsinki: Tammi.
- Poliisin www-sivut. 2016. Viitattu 22.11.2016. <http://www.poliisi.fi>
- Pruuki, L. 2008. Ilo opettaa: Tietoa, taitoa ja työkaluja. Helsinki: Edita.
- Ruuska, K. 2012. Pidä projekti hallinnassa: Suunnittelu, menetelmät ja vuorovaikutus. Helsinki: Talentum.
- Sahi, T. 2006. Ensiapuopas. Helsinki: Duodecim: Suomen Punainen Risti.

Suomen Punaisen Ristin www-sivut. 2016. Vitattu 3.1.2017. <http://www.punainen-risti.fi>

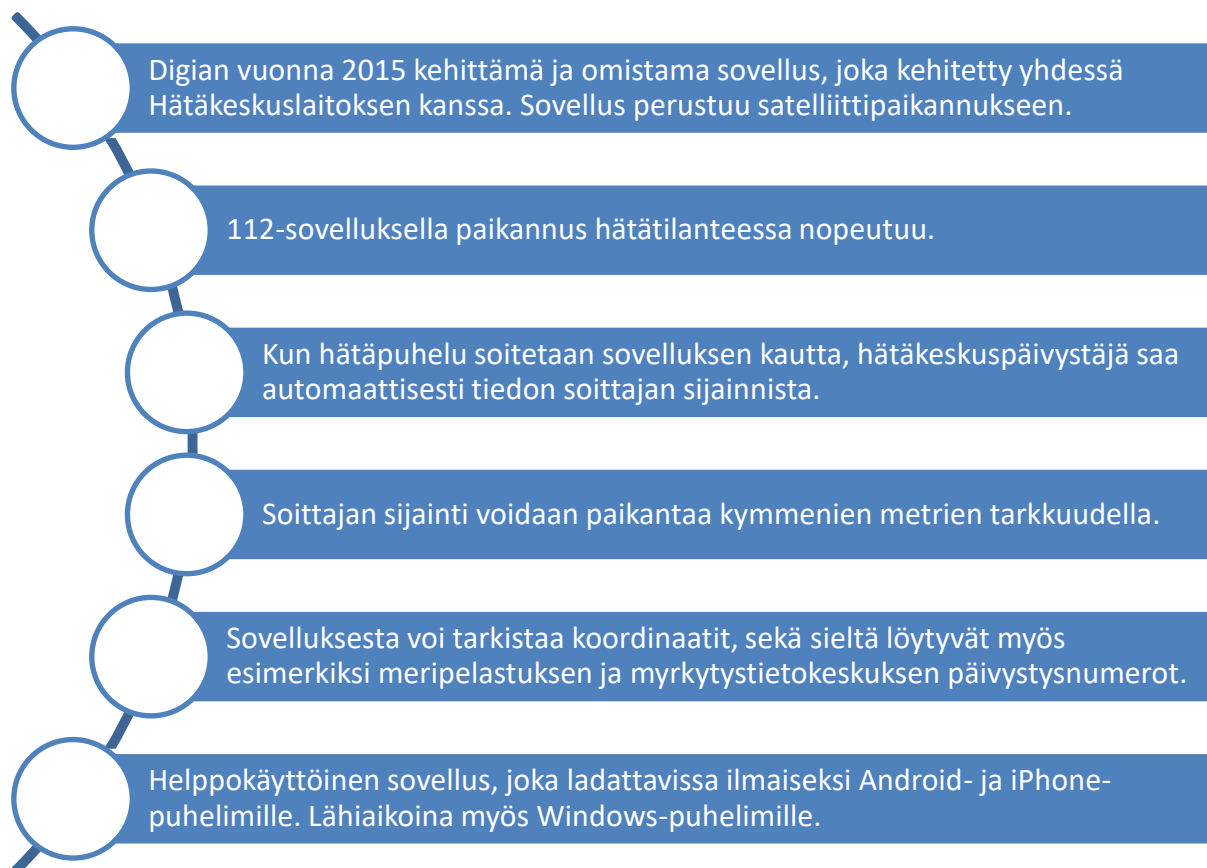
Suomen pelastusalan keskusjärjestön www-sivut 2016. Viitattu 22.11.2016. www.spek.fi

Vapaaehtoisen pelastuspalvelun www-sivut. 2016. Viitattu 22.11.2016. www.vapepa.fi

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

112-MOBIILISOVELLUKSEN LATAUSOHJE

Lataa 112-MOBIILISOVELLUS

Lähde: www.112.fi

Lisätietoja sovelluksesta osoitteessa: www.112.fi/ajan-kohtaista

HENGENPELASTAJAN MOBIILISOVELLUKSEN LATAUSOHJE

LATAA HENGENPELASTAJAN MOBIILISOVELLUS!

Suomen Punaisen Ristin ilmainen mobiilisovellus on saatavilla Android-, Windows Phone -, iPhone- ja iPad-versiona.

Taskussasi aina nopea ja helppokäyttöinen ensiapuopas!

Verenluovutusosiossa voit merkitä puhelimen muistiin edellisen luovutuskäynnin ja tilata muistutuksen seuraavasta, sekä etsiä luovutuspaikkoja.

Sovelluksen kautta voit soittaa hätäkeskukseen ja sieltä näet myös olinpaikkasi osoitteen ja koordinaatit.

Sovelluksessa voit myös tutustua Suomen Punaisen Ristin toimintaan, sekä tehdä lahjoituksia.

Lähde: www.suomenpunainenristi.fi

MOBIILIRASTIN KYSYMYKSET

Pohdi tai etsi vastaukset kysymyksiin Suomen Punaisen Ristin mobiilisovelluksesta, sekä 112-sovelluksesta!

Mitkä ovat koordinaatit tälle paikalle, jossa olemme?

Mikä on numero 112? Missä tilanteissa sitä käyttäisit?

Kuinka hätäilmoitus tehdään?

Tiedätkö osoitteen, jossa olemme?

Entä mikä on tämän paikan nimi?

Mitä tarkoittaa ICE-kontakti? Kuka voisi olla sinun ICE-kontaktisi?

SPR:n veripalveluun voi kuka tahansa terve aikuinen luovuttaa verta, jota voidaan hätätilanteissa antaa muille ihmisille, esimerkiksi onnettomuuden uhreille, sovelluksesta näet tämän hetkisen veritilanteen.

Tiedätkö mitä tarkoittaa veriryhmä?

Mikä on tämän hetkinen veritilanne, missä pisarassa on verta vähiten?

Tiedätkö itse oman veriryhmäsi?

Tunnetko jonkun, joka on luovuttanut verta?

Hädän hetkellä ei voi aina muistaa, kuinka toimia. Sovelluksesta löydät helposti ensiapuohjeet pienempiin ja suurempiin hätätilanteisiin.

Kuinka nenäverenvuoto tyrehdytetään ja mitä kuuluu nenäverenvuodon ensiapuun? Miten autat koulumatkalla nilkkansa nyrjäyttänettä kaveria?

KILPAILUN OSALLISTUMISOHJE

Äkkilähtö 2016- valmiusharjoitus

Reposaaren koulu

Aikataulu

17.30-18.00 Oppilaiden ja vanhempien sisäänkirjaus

+alkusanat ja ohjeet

18.00-18.20 Ensimmäinen rasti

18.20-18.40 Toinen rasti

18.40-19.00 Kolmas rasti

19.00-19.20 Neljäs rasti

19.20-20.00 Oppilaiden ja vanhempien uloskirjaus,
etsintärasti, sekä loppusanat.

KILPAILUN OSALLISTUMISOHJE

MITÄ **SINÄ** OTTAISIT MUKAAN?

10 SEKUNTIA AIKAA. Mitä ottaisit mukaan, jos joutuisit lähtemään kodistasi äkillisesti?

Ota kuva tavarasta tai asiasta, jonka itse ottaisit mukaan. **Jaa** kuva **Instagramissa** tunnisteilla **#äkkilähtö2016** ja **#punainenristi**, niin voit voittaa Canonin kameran.

Kilpailuaikaa 7.10.2016 asti!

Tarkemmat kisaohjeet: www.punainenristi.fi/akkilähtö

Kilpailu on osa Punaisen Ristin Äkkilähtö-valmiusharjoitusta.

KUVAT ALKUSAMMUTUSRASTILTA JA ETSINTÄRASTILTA

KOULULAISTEN TÄYTTÄMÄ ARVIOINTILOMAKE

Väritä ajatuksiasi vastaava hymiö!

Oliko valmiusharjoitus mielestäsi

Mukava, hyödyllinen.

En osaa sanoa, ei haittaa eikä hyötyä.

Ei mukava, eikä hyödyllinen.

Opitko rasteilla jotakin uutta?

Kyllä.

En osaa sanoa.

En.

Kiitos!